

هوش‌های چندگانه

مبانی، ارزیابی و کاربرد

راهنمای دانشجویان کارشناسی، مربیان و والدین

نویسنده: گان

دکتر سعید رحیمی پردنجانی

(گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی شهرکرد)

دکتر باقر غباری بناب

(هیئت علمی دانشگاه تهران)

دکتر منصوره فضیلتی

(گروه روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی تهران)

نشر معیاراندیشه

سرشناسه	:	رحیمی، سعید، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	هوش‌های چندگانه : مبانی ارزیابی و کاربرد/نویسندگان: سعید رحیمی پردنجانی، باقر غباری‌بناب، منصوره فضیلتی.
مشخصات نشر	:	تهران: معیار اندیشه، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۳۲۰ ص.
شابک	:	9786005462968
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
یادداشت	:	بالای عنوان: راهنمای دانشجویان کارشناسی، مربیان و والدین.
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۵۹ - ۲۸۶.
موضوع	:	هوش‌های چندگانه
موضوع	:	Multiple intelligences
شناسه افزوده	:	- ۱۳۳۸ - غباری بناب، باقر،
شناسه افزوده	:	- ۱۳۴۷ - فضیلتی، منصوره،
رده بندی کنگره	:	BF۴۳۱/۳۵۹ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۱۵۳/۹
شماره کتابشناختی ملی	:	۵۳۲۰۴۹۶

۶۶۴۰۹۵۸۸ - ۶۶۴۹۵۷۹۷

نشر معیار اندیشه

نام کتاب	:	هوش‌های چندگانه
نویسندگان	:	دکتر سعید رحیمی پردنجانی، دکتر باقر غباری بناب، دکتر منصوره فضیلتی
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۷
تیراژ	:	۵۰۰ جلد
بهاء	:	۳۲۰۰۰ تومان
شابک	:	۸-۹۶-۶۰۰۵۴۶۲-۹۷۸
		
		www.meyabooks.com

فهرست مطالب

بخش اول: تاریخچه، تعریف، نظریه‌ها و ارزیابی هوش	۱۹
فصل اول: تعریف و تاریخچه هوش	۲۱
هدف‌های یادگیری:	۲۱
مقدمه	۲۱
تاریخچه	۲۲
مفهوم هوش و تفاوت آن در افراد	۲۴
خلاصه فصل	۳۰
خودآزمایی	۳۱
فصل دوم: نظریه‌های هوش	۳۳
هدف‌های یادگیری	۳۳
مقدمه	۳۳
الف) نظریه‌های تحولی	۳۴
الف-۱) نظریه تحول شناختی	۳۴
الف-۲) نظریه عصبی-زیستی	۳۶
ب) نظریه‌های عاملی	۳۷
ب-۱) نظریه روان‌سنجی	۳۸
ب-۲) نظریه سلسله مراتبی عوامل گروهی هوش	۳۹
ج) نظریه‌های روانی-اجتماعی	۳۹
د) نظریه‌های نوین	۳۹
د-۱) روی آورد پردازش اطلاعات	۴۰
د-۲) نظریه سه گانه استرنبرگ	۴۰
د-۳) نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر	۴۱
خلاصه فصل:	۴۲
خودآزمایی	۴۳
فصل سوم: نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر	۴۵
هدف‌های یادگیری	۴۵
مقدمه	۴۵
تاریخچه	۴۶
مفهوم هوش از نظر گاردنر	۴۸
اصول و ویژگی‌های نظریه گاردنر	۵۰
طبقه‌بندی هوش از نظر گاردنر	۵۳
شواهد گاردنر در تایید نظریه خود	۵۷

- (۱) شواهد مبتنی بر استقلال توانایی‌های هوشی براساس نوع صدمه مغزی..... ۵۸
- (۲) وجود افرادی که دارای استعدادهای ویژه در حوزه‌های مختلف هستند..... ۵۸
- (۳) وجود مسیر یا فرایند رشد و تحول قوای هوشی مستقل ((هر نوع هوشی از مسیر مشخصی ظهور و بروز میکند))..... ۵۸
- (۴) وجود فرایند تحول در نوع انسان یا شکل‌گیری توانایی حاضر در انسان..... ۵۸
- (۵) وجود عملیات ذهنی مستقل برای هر یک از انواع هوش که هسته مرکزی آن نوع هوش را تشکیل می‌دهد..... ۵۹
- (۶) شواهد انجام عملیات گوناگون به طور همزمان توسط افراد..... ۵۹
- نکات اصلی در نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر..... ۵۹
- توضیح حوزه‌های هوش از نظر گاردنر..... ۶۰
- الف) حوزه تحلیلی (ب) حوزه درون‌نگرانه (ج) حوزه تعاملی..... ۶۱
- الف) حوزه ارزش تحلیلی..... ۶۲
- ب) حوزه هوش تعاملی..... ۶۲
- ج) حوزه هوش درون‌نگرانه..... ۶۲
- هوش‌های دیگر..... ۶۲
- خلاقیت و هوش‌های چندگانه..... ۶۳
- راه‌های خلاقانه و هوش‌های چندگانه..... ۶۵
- تمام تسهیلات لازم برای انواع هوش‌ها باید در تمام درس‌ها گنجانده شوند..... ۶۶
- مشارکت جامعه و هوش‌های چندگانه..... ۶۶
- خلاصه فصل..... ۶۷
- خودآزمایی..... ۶۷
- فصل چهارم: ارزیابی..... ۶۹**
- هدف‌های کلی..... ۶۹
- مقدمه..... ۷۰
- ارزیابی چیست؟..... ۷۰
- ارزیابی هوش..... ۷۱
- ارزیابی هوش‌های چندگانه..... ۷۴
- گزارش ارزیابی هوش‌های چندگانه از مخاطبین مختلف..... ۸۱
- ویژگی‌های ارزیابی مبتنی بر نظریه گاردنر..... ۸۳
- در ارزیابی از تواناییها، علایق و خصایص شخصیتی افراد چند هدف وجود دارد:..... ۸۳
- ارزیابی مبتنی بر درک واقع‌بینانه از هوش‌های چندگانه..... ۸۴
- ارزیابی و گزارش پیشرفت دانش آموز..... ۸۷
- پروژه‌ها، نمایشگاه‌ها و ارائه‌ها..... ۸۸
- کارنامه‌ها و گزارشهای پیشرفت کار..... ۸۹
- معرفی چند مقیاس..... ۸۹
- مقیاس هوش‌های چندگانه تری (۲۰۰۸)..... ۸۹

۹۱.....	مقیاس ارزیابی رشدی هوش چندگانه شیپر (۲۰۰۹).....
۹۱.....	مقیاس سنجش هوش‌های چندگانه عابدی و همکاران (۱۳۸۷).....
۹۲.....	مقیاس تیل.....
۹۲.....	مقیاس دیوید کلب.....
۹۳.....	خلاصه فصل.....
۹۴.....	خود آزمایی.....
۹۵.....	بخش دوم: کاربرد هوش‌های چندگانه
۹۷.....	فصل پنجم: کاربرد نظریه گاردنر در آموزش
۹۷.....	هدف‌های یادگیری.....
۹۸.....	مقدمه.....
۹۸.....	فصل به کاربرد نظریه گاردنر در آموزش.....
۱۰۲.....	نظریه گاردنر و فرآیند یادگیری.....
۱۰۵.....	نظریه هوش‌های چندگانه و محتوای برنامه‌های آموزشی.....
۱۰۶.....	اهمیت هوش‌های فردی.....
۱۰۷.....	روش‌های تدریس مبتنی بر نظریه گاردنر.....
۱۱۰.....	مراحل دستیابی به آموزش مبتنی بر هوش‌های چندگانه.....
۱۱۰.....	(۱) مرحله آگاهی.....
۱۱۰.....	(۲) مرحله بررسی.....
۱۱۱.....	(۳) مرحله جلب توجه.....
۱۱۲.....	(۴) مرحله حرکت رو به جلو.....
۱۱۲.....	(۵) مرحله ارزیابی.....
۱۱۳.....	(۶) مرحله گروه بندی مجدد.....
۱۱۳.....	(۷) مرحله کمیته آموزش هوش‌های چندگانه.....
۱۱۴.....	مشارکت والدین در برنامه‌های مدرسه.....
۱۱۵.....	تلفیق هوش‌های چندگانه با برنامه درسی.....
۱۱۷.....	هوش‌های چندگانه و کادر آموزشی.....
۱۱۸.....	تعامل در محیط کار راهی به سوی هوش چندگانه.....
۱۱۹.....	گروه آموزشی و برنامه‌های درسی.....
۱۲۰.....	گامهایی در جهت اجرای هوش‌های چندگانه.....
۱۲۱.....	نظریه هوش‌های چندگانه و آموزش ویژه.....
۱۲۴.....	(۱) جایگزینی مناسب دانش‌آموزان در کلاس.....
۱۲۴.....	(۱) نقش متفاوت آموزگار در آموزش ویژه.....
۱۲۵.....	(۲) تأکید بیشتر بر شناسایی نقاط قوت دانش‌آموزان.....
۱۲۵.....	(۳) افزایش عزت نفس دانش‌آموزان.....
۱۲۵.....	(۴) افزایش میزان شناخت سایر دانش‌آموزان.....
۱۲۶.....	(۵) توجه به دانش‌آموزان با اختلال خاص یادگیری.....

۱۲۹.....	اختلال یادگیری خاص و هوش‌های چندگانه
۱۳۱.....	خلاصه فصل
۱۳۲.....	خودآزمایی:.....
۱۳۳.....	فصل ششم: کاربرد نظریه هوش‌های چندگانه در فرآیند یادگیری
۱۳۳.....	هدف‌های یادگیری
۱۳۳.....	مقدمه
۱۳۴.....	سبک‌های یادگیری و هوش‌های چندگانه
۱۴۰.....	(۱) آموزش پیش‌دستانی
۱۴۴.....	الف) سرگرمی و بازی
۱۴۶.....	د) آموزش مشاغل
۱۴۶.....	(۲) آموزش دبستانی
۱۵۰.....	الف-۳) آموزش متوسطه
۱۵۵.....	شرایط آموزش مبتنی بر نظریه گاردنر در مدرسه
۱۵۵.....	خلاصه فصل
۱۵۶.....	خودآزمایی
۱۵۷.....	فصل هفتم: کاربرد نظریه گاردنر در حوزه‌های دیگر
۱۵۷.....	هدف‌های یادگیری
۱۵۸.....	مقدمه
۱۵۸.....	خودکارآمدی
۱۵۸.....	تعریف و ویژگی‌های خودکارآمدی
۱۶۴.....	- منابع خودکارآمدی از نظر بندورا (۲۰۰۱)
۱۶۵.....	الف- عملکرد موفقیت‌آمیز قبلی فرد
۱۶۵.....	ب) تجارب دیگران
۱۶۶.....	ج) تقویت و ترغیب کلامی
۱۶۶.....	د) عوامل روانی یا هیجانی
۱۶۹.....	اثرات خودکارآمدی بر کارکردهای روان‌شناختی
۱۷۳.....	هدایت شغلی
۱۷۶.....	(۱) خودآگاهی
۱۷۷.....	(۲) گسترش امکان‌های شغلی
۱۷۷.....	(۳) افزایش عزت نفس
۱۷۸.....	کاربرد نظریه گاردنر در فناوری
۱۷۹.....	الف) مفاهیم و کارکردهای آغازین
۱۷۹.....	ب) مفاهیم و اجتماعی و اخلاقی
۱۸۰.....	ج) ابزارهای فناوری اثربخش
۱۸۰.....	د) ابزارهای فناوری ارتباطات

ه) دانش‌آموزان با استفاده از ابزارهای فناوری در جهت جمع‌آوری و ارزشیابی اطلاعات، از منابع گوناگون استفاده می‌کنند. (هوش زبانی، منطقی، حرکتی و درون‌فردی).....	۱۸۰
و) ابزارهای فناوری برای حل مسئله و تصمیم‌گیری.....	۱۸۰
فناوری آموزشی و نمونه تدریس با تأکید بر هوش‌های چندگانه.....	۱۸۱
فناوری دیجیتال.....	۱۸۲
هوش‌های چندگانه و رهبری سازمانی.....	۱۸۳
خلاصه فصل.....	۱۸۵
خودآزمایی.....	۱۸۶

بخش سوم: شرح حوزه‌های هوشی نظریه گاردنر..... ۱۸۷

فصل هفتم: هوش منطقی ریاضی.....	۱۸۹
هدف‌های آموزشی:.....	۱۸۹
مقدمه.....	۱۸۹
تعریف و ویژگی‌ها.....	۱۸۹
ویژگی‌های ادب با هوش منطقی ریاضی.....	۱۹۰
راهبردهای آموزشی هوش منطقی ریاضی.....	۱۹۰
ب-۱) کاربرد کمیت‌ها.....	۱۹۱
ب-۲) شیوه طبقه‌بندی.....	۱۹۱
ب-۳) توجه به روش گفتگوی متراکم.....	۱۹۱
ب-۴) روش مکاشفه‌ای.....	۱۹۲
ب-۵) تفکر علمی.....	۱۹۲
ب-۶) نقش معلمان.....	۱۹۲
تمرین اندازه‌گیری و رسم کردن.....	۱۹۵
خلاصه فصل.....	۱۹۶
خودآزمایی.....	۱۹۶
فصل نهم: هوش موسیقایی.....	۱۹۷
هدف‌های آموزشی.....	۱۹۷
مقدمه.....	۱۹۷
تعریف و ویژگی‌ها.....	۱۹۸
راهبردهای آموزش هوش موسیقایی.....	۱۹۹
۱) آواز، سرود ضربه و ریتم.....	۱۹۹
۲) ابزار صوتی و تصویری.....	۲۰۰
۳) مفاهیم موسیقی.....	۲۰۰
تشخیص هوش موسیقایی در کودکان.....	۲۰۰
ادبیات و موسیقی.....	۲۰۱
مراحل آموزش.....	۲۰۱
خلاصه فصل.....	۲۰۴

۲۰۴.....	خودآزمایی
۲۰۵.....	فصل دهم: هوش طبیعت گرا
۲۰۵.....	هدف‌های آموزشی
۲۰۵.....	مقدمه
۲۰۶.....	تعریف و ویژگیها
۲۰۶.....	راهبردهای آموزش هوش طبیعت گرا
۲۰۷.....	(۱) پیاده روی در طبیعت
۲۰۷.....	(۲) پنجره‌های یادگیری
۲۰۷.....	(۳) استفاده از گیاهان
۲۰۸.....	(۴) آوردن حیوانات خانگی به کلاس
۲۰۸.....	(۵) پیوند طبیعت
۲۰۸.....	مهارت های بزه
۲۱۰.....	تکالیف
۲۱۲.....	خلاصه فصل
۲۱۲.....	خودآزمایی
۲۱۳.....	فصل یازدهم: هوش زبانی
۲۱۳.....	هدف‌های آموزشی
۲۱۳.....	مقدمه
۲۱۴.....	تعریف و ویژگی‌ها
۲۱۴.....	خواندن و نوشتن
۲۱۶.....	راهبردهای آموزش هوش زبانی
۲۱۶.....	(۱) نقل داستان
۲۱۶.....	(۲) بارش فکری
۲۱۷.....	(۳) ضبط صوت
۲۱۷.....	(۴) روزنامه‌نگاری
۲۱۷.....	(۵) انتشار مقالات
۲۱۹.....	نمونه فعالیت
۲۲۰.....	خلاصه فصل
۲۲۰.....	خودآزمایی
۲۲۱.....	فصل دوازدهم: هوش بین فردی
۲۲۱.....	هدف‌های آموزشی
۲۲۱.....	مقدمه
۲۲۲.....	ویژگی‌ها
۲۲۳.....	راهبردهای آموزشی هوش میان فردی
۲۲۳.....	(۱) مشارکت با همکلاسی در زمینه موضوعات درسی
۲۲۴.....	(۲) پیکربندی انسانی

۲۲۴.....	۳) گروه‌های همکاری
۲۲۵.....	۴) بازی‌های صفحه‌ای
۲۲۵.....	۵) شبیه‌سازی
۲۲۵.....	نمونه فعالیت
۲۲۶.....	نمونه فعالیت دوم: برگزاری نمایشگاه
۲۲۷.....	مراحل آموزش
۲۲۸.....	ارزیابی
۲۳۰.....	خلاصه فصل
۲۳۰.....	خودآزمایی
۲۳۱.....	فصل سیزدهم: هوش جسمی-حرکتی
۲۳۱.....	هدف‌های آموزشی:
۲۳۱.....	مقدمه
۲۳۲.....	راهنماهای آموزشی هوش جسمی-حرکتی
۲۳۲.....	۱) واکنش‌های بدنی
۲۳۲.....	۲) نمایش کلاس
۲۳۲.....	۳) مفاهیم حرکتی
۲۳۳.....	۴) تفکر عمل‌گرا
۲۳۳.....	۵) ترسیم طرح روی بدن انسان
۲۳۴.....	ابزار و وسایل لازم برای استفاده از این نوزده و شصت و یک
۲۳۵.....	نمونه فعالیت: آموزش قاره‌ها
۲۳۵.....	مراحل آموزش
۲۳۷.....	خلاصه فصل
۲۳۷.....	خودآزمایی
۲۳۹.....	فصل چهاردهم: هوش مکانی (فضایی)
۲۳۹.....	هدف‌های آموزشی:
۲۳۹.....	مقدمه
۲۴۰.....	تعریف و ویژگی‌ها
۲۴۱.....	سایر ویژگی‌ها
۲۴۲.....	راهنماهای آموزشی هوش مکانی
۲۴۲.....	۱) تصویرسازی ذهنی
۲۴۲.....	۲) نشانه‌های رنگی
۲۴۳.....	۳) استعاره‌های تصویری
۲۴۳.....	۴) طرح‌های ذهنی
۲۴۳.....	۵) سمبل‌های گرافیکی
۲۴۳.....	نمونه یک فعالیت: بررسی چند تابلو نقاشی
۲۴۳.....	مراحل آموزش

۲۴۶.....	خلاصه فصل
۲۴۶.....	خود آزمایی
۲۴۷.....	فصل پانزدهم: هوش درون فردی
۲۴۷.....	هدف‌های آموزشی:
۲۴۷.....	مقدمه
۲۴۸.....	تعریف و ویژگیها
۲۴۸.....	نقش منحصر به فرد هوش درون فردی
۲۵۰.....	راهنماهای آموزشی هوش درون فردی
۲۵۱.....	(۱) فرصت‌های زمانی واکنش کوتاه مدت
۲۵۱.....	(۲) پیوند؟ ایی مطالب با محیط زندگی
۲۵۱.....	(۳) فرصت‌های آزاد
۲۵۱.....	(۴) ابزار هوشی
۲۵۲.....	(۵) هدف‌گزینی
۲۵۲.....	مهارت‌های ویژه
۲۵۲.....	کاربرد
۲۵۵.....	هوش وجودی-معنوی
۲۵۶.....	ویژگی‌های خاص
۲۵۷.....	خلاصه فصل
۲۵۷.....	خود آزمایی
۲۵۹.....	فصل شانزدهم: نمونه فعالیت
۲۵۹.....	هدف‌های آموزشی:
۲۵۹.....	مقدمه
۲۶۰.....	آموزش پروژه (مشارکتی) مبتنی بر هوش‌های چندگانه
۲۶۱.....	شیوه‌های آموزش مبتنی بر روش مشارکتی
۲۶۲.....	نظریه هوش‌های چندگانه و رابطه آنها با آموزش مبتنی بر روش پروژه
۲۶۴.....	آموزش خواندن
۲۶۴.....	راهنماهای هوش زبانی
۲۶۵.....	هوش جسمی حرکتی
۲۶۷.....	هوش موسیقایی
۲۶۷.....	راهنماهای دیگر
۲۶۸.....	هوش منطقی ریاضی
۲۶۸.....	هوش بین فردی
۲۶۸.....	هوش درون فردی
۲۶۹.....	برخی دیگر از فعالیت‌های حوزه‌های هوشی برای والدین و مربیان
۲۶۹.....	هوش منطقی ریاضی
۲۶۹.....	هوش زبانی

۲۷۰.....	فضای گردش علمی.....
۲۷۰.....	هوش فضایی.....
۲۷۰.....	بازدید علمی.....
۲۷۰.....	هوش موسیقی.....
۲۷۱.....	اردوهای تربیتی.....
۲۷۱.....	هوش حرکتی.....
۲۷۱.....	اردوهای تربیتی.....
۲۷۲.....	هوش میان فردی.....
۲۷۲.....	اردوهای تربیتی.....
۲۷۲.....	هوش درون فردی.....
۲۷۳.....	اردوهای تربیتی.....
۲۷۳.....	خاصه حل.....
۲۷۳.....	خودآزمایی.....
۲۷۵.....	فصل هفدهم: آینده هوش‌های چندگانه چالش‌ها و فرصت‌ها.....
۲۷۵.....	هدف‌های آموزشی.....
۲۷۵.....	مقدمه.....
۲۷۶.....	آینده هوش‌های چندگانه.....
۲۷۹.....	خلاصه فصل.....
۲۷۹.....	خودآزمایی.....
۲۸۰.....	منابع.....
۲۸۰.....	الف) منابع فارسی.....
۲۸۶.....	ب) منابع انگلیسی.....
۲۹۹.....	واژگان انگلیسی به فارسی.....
۳۰۳.....	پیوست‌ها.....
۳۰۳.....	پرسشنامه هوش چندگانه تری.....
۳۰۷.....	مقیاس هوش چندگانه.....

پیش گفتار

گوهر وجود انسان به عنوان برترین آفریده‌ها به هوش و گستره اندیشه وی آراسته بوده و این خود باعث دگرگونی‌های شگرف در تمدن بشری شده است. هوش و مفاهیم مربوط به آن از بیشترین موارد کاربرد در روان‌شناسی و از پیچیده‌ترین فرآیندهای شناختی انسان به شمار می‌رود. سازه هوش از بحث انگیزترین پدیده‌های روانی در مباحث روان‌شناسی است که چپستی آن تا حدود زیادی ناشناخته مانده است. اخیراً دیدگاه‌های جدیدی درباره هوش مطرح شده که نیاز به توجه و بررسی بیشتری دارد.

سازه هوش از نگاه وی‌آورد‌های جدید برگرفته از رفتارهای هوشمندانه انسان است که وی را در برخورد سازگارانه با محیط یاری می‌کند. از این رو پرداختن به دیدگاه‌های جدید در این باره می‌تواند شناخت ما را نسبت به انسان و چگونگی آموزش او دگرگون سازد. یکی از دیدگاه‌های جدیدی که توانسته به هوش به عنوان فرایند حل مسئله نگاه کرده و آن را دارای ترکیب‌های متفاوتی در وجود انسان بداند، نظریه هوش‌های چندگانه هوارد گاردنر^۱ است که در دهه ۸۰ میلادی مطرح شده است. دکتر گاردنر استاد آموزش و شناخت، و مدیر پروژه صفر دانشگاه هاروارد، هوش را بازنمایی از توانایی‌های متفاوت انسان می‌داند، و با نگاه غیرسنجشی و کیفی به هوش، آنرا به حوزه‌های چندگانه طبقه‌بندی کرده است.

شاید بتوان گفت که کتاب حاضر، نخستین کتاب مستقل است که برای اولین بار در ایران در مورد هوش‌های چندگانه تألیف و تدوین شده است. هدف از ترجمان کتاب حاضر آن است که خوانندگان گرامی با روند تاریخی نظریه‌های هوش و از آن پس طریقه‌های چندگانه و همچنین کاربرد آن در آموزش، خودکارآمدی، مدیریت و فناوری آموزشی آشنا شوند. هدف دیگر آن است که چالش‌های موجود در ارتباط با نظریه هوش‌های چندگانه را مطرح کرده تا گامی در جهت بومی‌سازی این نظریه در آموزش رسمی برداشته شود. این کتاب در سه بخش کلی و هفده فصل تدوین شده است. در بخش اول ابتدا به تعریف هوش و نظریه‌های مطرح شده درباره آن پرداخته و سپس نظریه هوش‌های چندگانه تشریح، و در ادامه شیوه ارزیابی هوش‌های

چندگانه و راه‌های انجام آن مطرح می‌گردد. بخش دوم کتاب به نقش هوش‌های چندگانه در آموزش، مقاطع تحصیلی و آموزش ویژه توجه کرده و همچنین به اهمیت نظریه گاردنر در حیطه‌هایی چون خودکارآمدی، فناوری آموزشی و مدیریت می‌پردازد. در بخش سوم هر یک از حوزه‌های هوشی را توضیح داده و بر اهمیت هوش‌های چندگانه در فعالیت‌های دانش‌آموزان تأکید می‌شود. در فصل‌های پایانی به اهمیت هوش‌های چندگانه در فعالیت‌های کلاسی چون خواندن و روش مشارکتی در تدریس اشاره کرده و در پایان به آینده هوش‌های چندگانه در حوزه‌های گوناگون و چالش‌های پیش رو به شکل مختصر مطالبی ارائه می‌شود. در قسمت پیوست هم چند نمونه از دست‌نویس‌های مربوط به هوش‌های چندگانه ارائه می‌گردد. کتاب حاضر برای دانشجویان دوره کارشناسی، روان‌شناسی و علوم تربیتی، مربیان و والدین کودکان پیش‌دبستان، دبستان و همچنین دبیرستان تهیه شده است. ماهیت فصل‌ها علیرغم تأکید بر مبانی نظری و پژوهشی، به زبانی ساده بیان شده و به شکل کاربردی در حوزه آموزش کودکان و دانش‌آموزان مورد استفاده قرار می‌گیرد. تأکید بر رویکردهای مختلف و فعالیت‌ها در هر یک از حوزه‌های هوشی ناشی از تأکید نویسندگان در کاربردی بودن این سریه در آموزش است.

شایسته است استادان فرهیخته، دانشجویان، مربیان و دانش‌پژوهان ارجمند با مطالعه این کتاب پیشنهادهای خود را با ما مطرح کرده تا در بهبود بهتر و رونق‌دهی کتاب در چاپ بعدی مؤثر واقع شود.